

GREEN VET CHOICES

Poročilo o mednarodni raziskavi

POVZETEK

Boj proti podnebnim spremembam in spodbujanje inovacij s povečanjem zanimanja za zelene poklice v poklicnem izobraževanju in usposabljanju s pomočjo digitalnega pripovedovanja zgodb

Project N°2021-1-IT01-KA220-VET-000032968

Partnerji

2

P1 - CO&SO (IT) - koordinator projekta

P2 - AUXILIUM (AT)

P3 – THE RURAL HUB CLG (IE)

P4 - CARDET (CY)

P5 - REATTIVA - EUROPA REGIONE ATTIVA (IT)

P6 - ISIS LEONARDO DA VINCI (IT)

P7 – TRAINING FOR FUTURE (PT)

P8 - GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
CENTER ZA POSLOVNO USPOSABLJANJE (SI)

KAZALO VSEBINE

1	5	
2	6	
3	7	
3.1		7
3.2		7
3.3		7
3.4		9
3.5		10
3.6		14
4	16	
4.1		16
4.2		19
4.3		21
5	22	
6	31	

Uvod

"GREEN VET CHOICES - Boj proti podnebnim spremembam in spodbujanje inovacij s povečanjem zanimanja za zelene poklice poklicnega izobraževanja in usposabljanja skozi krepitev digitalnega pripovedovanja zgodb" je projekt partnerstva za sodelovanje KA2 Erasmus+ na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Podnebne spremembe ogrožajo vsakogar in so zelo resnična grožnja svetovni družbi, saj vplivajo na milijone ljudi in povzročajo naravne nesreče po vsem svetu. Evropska unija se zavzema za boj proti podnebnim spremembam in za bolj zeleno prihodnost ter je sprožila več pobud, kot je evropski zeleni dogovor.

Projekt Green VET Choices se pridružuje boju za bolj zdrav planet z razvojem in izvajanjem inovativne učne metodologije za povečanje zelenih spretnosti in zanimanja za zeleno poklicno izobraževanje in usposabljanje.

V projektu sodeluje 8 partnerskih organizacij iz 6 držav EU (Avstrija, Ciper, Irska, Italija, Portugalska, Slovenija), katerih cilj je:

- ❖ Krepitev okoljske zavesti.
- ❖ Spodbujanje zanimanja za zelene poklice v poklicnem izobraževanju in usposabljanju: obstaja veliko inovativnih zelenih poklicev in ponudb poklicnega izobraževanja in usposabljanja, povezanih z okoljskimi vprašanji, vendar je treba med sedanjimi in potencialnimi učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja povečati ozaveščenost o teh možnih in privlačnih poklicnih poteh, da se zadosti povpraševanju trga dela in družbe po teh posebnih strokovnjakih.
- ❖ Povečanje kompetenc, potrebnih za te poklice, kot so zelena in digitalna znanja.
- ❖ Povečanje naklonjenosti okolju prijaznemu načinu življenja.

Projekt traja 28 mesecev, od februarja 2022 do maja 2024 in prinaša naslednje projektne rezultate:

R1 - GREEN VET CHOICES Transnational Survey Report, tj. mednarodno poročilo o nacionalnih okoljskih vprašanjih, spretnostih, potrebnih za prispevanje k ogljično nevtralni prihodnosti, ter ozaveščenosti o poklicih v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter zelenih industrijah.

R2 - virtualni portal Green VET Choices, tj. portal, ki omogoča digitalno učenje o okoljskih temah ter navdihuje sedanje in prihodnje udeležence poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da se odločijo za zelene možnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Na njem se lahko učenci usposablajo za mehke, zelene in digitalne spretnosti, pomembne za prispevanje k ogljično nevtralni prihodnosti.

R3 - Digitalni model Green VET Choices, tj. strokovna revija (na voljo kot e-knjiga in video antologija), ki predstavlja inovativni metodološki pristop projekta v kombinaciji z uspešnimi didaktičnimi koncepti (npr. poglobljeno pripovedovanje zgodb, učenje na podlagi izzivov) v neformalnem izobraževalnem okolju.

Ta spletna publikacija je povzetek prvega rezultata projekta, poročila o transnacionalni raziskavi Green VET Choices. Na voljo je tudi kratek videoposnetek v En, De, Gr, It, PT, Si. Vse te izdelke je mogoče prenesti s spletne strani projekta www.greenvetchoices.eu.

V nadaljevanju povzemamo glavne ugotovitve poročila o transnacionalni raziskavi, zlasti pa ponujamo informacije o metodologiji, ki je bila uporabljena za njeno izvedbo, ter analizo podobnih trendov in strategij v partnerskih državah.

Ugotovitve tega poročila so izhodišče za projektni konzorcij, da razvije naslednje rezultate projekta in zlasti razume potrebne mehke, zelene in digitalne spretnosti, ki so koristne za učence poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da bi se lahko odločili za zeleno poklicno pot v poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

Cilji in metodologija

Glavna cilja poročila o transnacionalni raziskavi Green VET Choices sta:

- ❖ Raziskovanje inovativnih zelenih delovnih mest in zelenih poklicnih poti na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja v partnerskih državah
- ❖ Raziskovanje okoljskih izzivov, pomembnih za partnerske države
- ❖ Zagotavljanje podatkov o trenutnem stanju in regionalnih priložnostih za sodelovanje pri ponudbi poklicnega izobraževanja in usposabljanja v zelenih panogah in možnostih okoljske udeležbe v partnerskih državah
- ❖ Razprava o strokovnem znanju in mnenjih učencev in dijakov poklicnega izobraževanja in usposabljanja o okoljskih, zelenih, mehkih in digitalnih spretnostih, ki so po njihovem mnenju potrebne za prispevanje k ogljično nevtralni prihodnosti, ter o njihovem poznavanju poklicev poklicnega izobraževanja in usposabljanja v zelenih panogah.

Metodologija, uporabljena za pripravo poročila o mednarodni raziskavi, je bila sestavljena iz dokumentacijske raziskave in terenske raziskave (z razpravo v fokusni skupini), ki je bila izvedena v vsaki partnerski državi.

Conorzio CO&SO (Italija), vodilni partner pri tem projektu, je vsem drugim partnerskim organizacijam posredoval nekaj smernic, ki so jih morale upoštevati pri izvedbi dokumentacijske in terenske raziskave. Na voljo je bila tudi predloga za pripravo poročila o nacionalni raziskavi.

Zato je lahko vsak partner s pomočjo dokumentacijske raziskave in terenske raziskave zbral podatke in informacije, potrebne za pripravo svojega nacionalnega poročila o raziskavi, ki je bilo nato vključeno v mednarodno poročilo.

Ugotovitve

Podobni trendi in pogoste strategije v partnerskih državah

6

V tem poglavju je predstavljena primerjava in analiza stanja v partnerskih državah projekta, kot je navedeno v poročilih o mednarodnih raziskavah partnerjev projekta GREEN VET CHOICES.

V tem prvem delu mednarodne študije bomo upoštevali podobne trende, ki so jih partnerji izpostavili v svojih raziskavah.

Kot so poudarili vsi partnerji, so glavni okoljski izzivi:

- KLIMATSKE SPREMEMBE
- PROIZVODNJA ODPADKOV
- ODPADNA VODA
- ONESNAŽEVANJE ZRAKA
- Drugi okoljski izzivi, o katerih so poročali, se nanašajo na plastične odpadke, onesnaževanje vode, porabo zemlje, tj. razširjeno pozidavo tal za gradnjo, ceste itd., kar je velik problem za razpoložljivost vode, flore in favne.

Za več podrobnosti o okoljskih izzivih, ki jih je izpostavilo partnerstvo, preberite celotno poročilo o mednarodni raziskavi GREEN VET Choices.

Regionalna/nacionalna pobuda ali program za premagovanje okoljskih izzivov

V vseh partnerskih državah so bile ugotovljene nekatere obstoječe regionalne/nacionalne pobude/programi za premagovanje različnih okoljskih izzivov. Priporočamo, da si preberete poročilo o nacionalni raziskavi vsakega partnerja (na voljo v glavnem dokumentu poročila o mednarodni raziskavi GREEN VET Choices), da bi dobili več informacij o obstoječih regionalnih/nacionalnih pobudah/programih za premagovanje okoljskih izzivov.

Prisotnost usposabljanj in izkušenj z učenjem o zelenih veščinah na delovnem mestu

Vsak partner je v svojem poročilu o nacionalni raziskavi temeljito opisal svoj sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Svetujemo vam, da si preberete vsako poročilo o nacionalni raziskavi za podroben pregled organizacije sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja v posamezni partnerski državi.

V nadaljevanju povzemamo prisotnost posebnega tečaja usposabljanja / usposabljanja / izkušnje WBL o zelenih veščinah v vsaki državi.

Kar zadeva Avstrijo, je stopnja poučevanja zelenih veščin v šolah poklicnega izobraževanja in usposabljanja odvisna od posameznega okolja in izbrane izobraževalne poti, vendar tudi od vključenih institucij in oseb (učiteljev, mentorjev). Na splošno so v učne načrte vključeni številni vidiki trajnostnega načina življenja. Vendar bi bilo treba tem temam nameniti večji poudarek.

Na Cipru je cilj projekta "SME Power Efficiency" opolnomočiti mala in srednje velika podjetja za izvajanje energetskih pregledov in izvajanje njihovih predlogov. Ta pobuda uporablja celostno metodologijo za obravnavanje različnih ovir, pri čemer prva zadeva oblikovanje in izvajanje celostnega programa izobraževanja in usposabljanja, namenjenega osebnju MSP, ki se ukvarja z energijo, v obsegu 5 ECTS/EQF 6.

Na Irskem 16 odborov za izobraževanje in usposabljanje izvaja več kot 50 programov, ki se osredotočajo na zelena znanja in spretnosti. Nekateri od teh programov usposabljanja vključujejo:

- Okoljevarstveno trajnost na delovnem mestu
- Šibko prakso za trajnostno poslovanje
- Učinkovito rabo virov na delovnem mestu
- Krožno gospodarstvo
- Trajnostno javna naročila
- Okolju prijaznejšo oskrbovalno verigo.

Zanimiv italijanski projekt, katerega cilj je uvajanje zelenih veščin v šolo, je projekt Progetto Green Jobs (<http://www.progettogreenjobs.eu/>), ki ga je leta 2015 spodbudila fundacija Cariplo kot nadomestno pot za šolsko delo, da bi usmerila in usposabljala dijake poklicnega izobraževanja in usposabljanja o trajnosti kulture na kulturnem, socialnem, okoljskem in strokovnem področju. Namen projekta je bil, kot že omenjeno, spodbuditi učence in učitelje k pridobivanju zelenih veščin kot orodja za zaščito ozemlja, na katerem živijo, in kot poklicne priložnosti. Če želite izvedeti več o tem projektu, preberite poročilo o nacionalni raziskavi, ki ga je posredovala Italija.

V zvezi s ponudbo zelenih znanj in spretnosti je Portugalska poročala o naslednjih tečajih:

- 1) Strokovni tečaji z dvojnimi potrdilom: trajajo 3 leta in veljajo za mlade do 20. leta starosti. Nekateri primeri so:
 - Strokovni tečaj za okoljski menedžment
 - Profesionalni tečaj za inštalaterja fotovoltaičnih solarnih sistemov
 - Profesionalni tečaj za inštalaterja toplotnih sistemov za obnovljive vire energije
- 2) Strokovni tečaji (spletni ali osebni) s certificiranjem:
 - Tečaj ekološkega in trajnostnega kmetijstva
 - Kmetijsko upravljanje
 - Obnovljivi viri energije
 - Sončna energija
 - Inšpektor za emisije iz prevoznih sredstev
 - Upravljanje okolja
 - Fotovoltaična sončna energija.

Poleg tega potekajo različni tečaji in delavnice za odrasle o zelenih veščinah.

V Sloveniji je mogoče najti splošno usposabljanje o zelenih veščinah, usposabljanje o trajnostnem razvoju, delavnice o zelenih delovnih mestih. Vendar je bilo ugotovljeno, da nobeno od njih ne zagotavlja formalnega potrdila o poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

Pobude, programi in projekti, za vključitev zelene/okoljske ozaveščenosti v programe/tečaje poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki se izvajajo v vsaki državi

Okoljska ozaveščenost je bila vključena tudi v programe poklicnega izobraževanja in usposabljanja v partnerskih državah, kot sledi:

8

v Avstriji so zelena znanja in spretnosti do določene mere vključena v učne načrte, vendar bi se jim bilo treba bolj posvetiti, kot je poudarjeno v prejšnjem odstavku. Poleg tega so trajnostne teme del pouka in številni vidiki trajnostnega načina življenja so del učnih načrtov. Vendar pa je precej težko izvajati trajnostni razvoj v dejanskem usposabljanju v realnih življenjskih situacijah v vajeniških podjetjih.

Ciper je predstavil dva projekta o okoljski ozaveščenosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju:

1. Projekt WE-Qualify in pobuda Build-up Skills - "Izboljšanje znanj in kvalifikacij gradbene delovne sile na Cipru". Gre za projekt, ki ga sofinancira EU v okviru programa "Inteligentna energija - Evropa" v okviru evropske pobude "Build Up Skills". Cilj pobude je bil spodbujati stalno poklicno izobraževanje in usposabljanje delavcev v tehničnih poklicih v gradbenem sektorju ter drugih ustreznih sektorjih v povezavi z vgradnjo in vzdrževanjem sistemov za varčevanje z energijo in obnovljive vire energije.

2. Subvencionirani programi usposabljanja HRDA iz laboratorija za fotovoltaično tehnologijo raziskovalnega centra FOSS za trajnostno energijo Univerze na Cipru. Laboratorij za fotovoltaično tehnologijo si je še bolj prizadeval za oblikovanje širokega nabora izobraževalnih dejavnosti, ki jih ponuja. Ker so podnebne spremembe in energetska varnost večplastni in medgeneracijski problem, je svoje izobraževalne tečaje prilagodil tako, da so namenjeni različnim ljudem različnih starostnih skupin, izobrazbe in različnih tematskih sklopov. Laboratorij za fotovoltaično tehnologijo trenutno ponuja poklicno usposabljanje o temah, kot so pametna omrežja, obnovljivi viri energije in skoraj nič energijske stavbe. Laboratorij za tehnologijo PV izvaja tečaje poklicnega usposabljanja za strokovnjake na temo energije.

Na Irskem, natančneje v regiji Cavan, zavod za usposabljanje Cavan ponuja naslednje programe usposabljanja o okoljski ozaveščenosti (za več podrobnosti preberite poročilo irske nacionalne raziskave):

1. Trajnostna energija in gradbena tehnologija.
2. Obnovljiva energetska tehnologija in nadzorni sistemi.
3. Tečaj tesarskih tehnik.

V Italiji je ministrstvo za izobraževanje pripravilo načrt RiGenerazione Scuola (<https://www.istruzione.it/ri-generazione-scuola/index.html>), ki izvaja cilje Agende ZN 2030. Načrt je namenjen spremljanju šol pri ekološkem in kulturnem prehodu ter izvajanju izobraževalnih poti na področju trajnostnega razvoja.

Na Portugalskem občina Oeiras (okrožje Lizbona) vsako leto organizira program okoljskega izobraževanja za učitelje, imenovan PEA (Programa de Educação Ambiental). Njegov cilj je oblikovati

sklop transverzalnih in multidisciplinarnih virov, s katerimi lahko šole spodbujajo izobraževanje za trajnostni razvoj.

V Sloveniji obstaja več programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki upoštevajo okoljsko zavest, kot so visokošolski študijski program "VARSTVO NARAVE: VARSTVO NARAVE IN PROSTORSKO PLANIRANJE", dva programa srednjega strokovnega izobraževanja "Okoljski tehnik: Varstvo okolja, itd. Več podrobnosti o teh programih poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki upoštevajo okoljsko ozaveščenost, najdete v poročilu o slovenski nacionalni raziskavi.

Zelene poklicne poti v sistemih poklicnega izobraževanja in usposabljanja partnerskih držav

V spodnji tabeli smo v skladu z informacijami, ki so jih posredovali projektni partnerji, povzeli različne zelene karijerne poti ter ali in v kolikšni meri so del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja v vsaki partnerski državi. Za dodatne podrobnosti in informacije priporočamo, da si preberete celotno poročilo o mednarodni raziskavi.

Ali je ena od naslednjih zelenih poklicnih poti del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja v vaši državi?

	Avstrija	Ciper	Irska	Italija	Portugalska	Slovenija
VISOKOKVALIFI CIRANI POKLICI						
Inženirski tehnolog	Univerzitetna izobrazba (univerza uporabnih znanosti) se zahteva za poklice, ki spadajo v to kategorijo, npr. medicinski tehnolog, inženir zdravstvene pomoči, inženir varnosti in sistemov, elektronik, tehnik informacijske tehnologije.	Zahtevana je univerzitetna izobrazba.	NI RELEVANT NO	17 višjih tehničnih šol (ITS) se osredotoča na okolje, ekološko trajnostno prihodnost in energetska učinkovitost	Tečajji, povezani z inženiringom, imajo akademsko stopnjo in trajajo 6 semestrov.	Kot visokošolski študijski program je na voljo več poti
Okoljski inženir	Zahtevana univerzitetna izobrazba (visokošolska strokovna izobrazba)	Zahtevana je univerzitetna izobrazba.	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Zahtevana je univerzitetna izobrazba.	Tečajji, povezani z inženiringom, imajo akademsko stopnjo in trajajo 6 semestrov.	Na voljo kot visokošolski študijski program

Drugo			Strokovnjak za ekološko gradnjo, analitik energetskih podatkov, inženir trajnostne energije, upravitelj zelenih sredstev in analitik ogljika.		Okoljsko upravljanje je na voljo kot tečaj poklicnega izobraževanja in usposabljanja.	Naravovarstveni inženir
SREDNJE KVALIFICIRANI POKLICI						
Energetski revizor	Potrebna so številna potrdila, vendar ne v okviru programa poklicnega izobraževanja in usposabljanja.	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Program poklicnega izobraževanja in usposabljanja Univerze na Cipru - Laboratorij za tehnologijo fotovoltaike vključuje znanja in spretnosti inštalaterjev sončne fotovoltaike in energetskih revizorjev.	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja .
Inšpektor emisije prevoznih sredstev	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Na voljo je program poklicnega izobraževanja	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in

		in usposabljanja.		usposabljanja .	usposabljanja .	usposabljanja .
Delavec za izolacijo	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja (ne na univerzi).	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja .
Električar	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja (ne na univerzi).	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja - srednje poklicno izobraževanje.
Monter sončne fotovoltaike	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Program poklicnega izobraževanja in usposabljanja Univerze na Cipru - Laboratorij za tehnologijo fotovoltaike vključuje znanja in spretnosti inštalaterjev sončne fotovoltaike in energetskih revizorjev.	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja .

obdelovalec pločevine	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja.	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja.	NI RELEVANTNO
Drugo						Okoljski tehnik in naravovarstvena tehnik sta na voljo kot srednje strokovno izobraževanje ; kmetijski in podjetniški tehnik sta na voljo kot poklicno in tehnično izobraževanje
NIZKOKVALIFICIRANI POKLICI						
Zbiralec odpadkov/odpadkov	Program poklicnega izobraževanja in usposabljanja ni na voljo	Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja.	NI RELEVANT NO	Do neke mere del sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja .	Posebnega tečaja za osebe, ki bi želele opravljati ta poklic, ni. Vsako podjetje svojim zaposlenim omogoči usposabljanje, ki ga potrebujejo za opravljanje svojih dejavnosti.	NI RELEVANTNO

<p>Drugo</p>	<p>Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja za ravnanje z odpadki</p>				<p>Na voljo je program poklicnega izobraževanja in usposabljanja za ravnanje z odpadki</p>
---------------------	--	--	--	--	--

Poklicni trendi na področju zelenih delovnih mest.

Splošni trend EU v zadnjem desetletju je jasno usmerjen v bolj zeleno prihodnost, saj je v vseh partnerskih državah vse več zelenih delovnih mest in vse več zelenih tem vključenih v učne načrte.

Na Irskem je na primer v zelenem gospodarstvu zaposlenih približno 37.400 ljudi. Od tega jih je približno 27.800 zaposlenih v industrijskem sektorju.

Kar zadeva Italijo, se pričakuje, da bodo zelena delovna mesta v prihodnjih letih močno povezana z ekološko trajnostjo in digitalno revolucijo. Ta dva sektorja bosta imela pomembno vlogo pri opredelitvi potreb po zaposlovanju v različnih gospodarskih sektorjih, saj bosta v naslednjih petih letih vključevala 26-29 % delavcev iz javne uprave in zasebnih podjetij. Na splošno je predvideno, da se bodo potrebe po zelenih delovnih mestih do leta 2025 povečale za 38 %.

Nova gradbena industrija v Italiji, pa tudi na Cipru in drugod, raste, ker je usmerjena v preurejanje, varčevanje z energijo, obnovo zapuščenih mestnih območij in potresno varnost: vse to so dejavnosti, ki bodo postale vse bolj pomembne, ko si bo Evropa zastavila vse bolj ambiciozne cilje glede zmanjševanja emisij.

Zaposlenost v sektorju okoljskega blaga in storitev se je v Sloveniji od leta 2010 do leta 2019 povečala. V povprečju EU se je povečala za 15,4 %, v Sloveniji pa za 24,4 %.

O nekoliko drugačnem trendu poroča Portugalska, saj naj bi po podatkih INE (Nacionalnega statističnega inštituta) podjetja v industrijskih sektorjih leta 2020 zaposlovala 10.858 ljudi, ki se ukvarjajo z varstvom okolja, kar je 1.809 ljudi manj kot leta 2019.

Ključna zelena znanja in spretnosti, po katerih je povpraševanje na Irskem, veljajo pa tudi za druge partnerske države, so:

- Ozaveščenost o učinkoviti rabi energije in virov pri vseh poklicih.
- Podjetniške spretnosti za zadovoljitev povpraševanja po okolju prijaznem blagu in storitvah.
- Spretnosti okoljskega načrtovanja in inovacij, ki se uporabljajo pri procesih, izdelkih in storitvah.
- Interdisciplinarno trajnostno inženirstvo, znanost in gradbeništvo.
- Veščine trajnostnega upravljanja oskrbovalne verige in logistike.
- Veščine vitke proizvodnje - zmanjševanje odpadkov, izboljšanje produktivnosti.
- Komercialne in marketinške sposobnosti za svetovanje potrošnikom glede rešitev za energetske učinkovitost.
- Spretnosti na področju trajnostnega in etičnega javnega naročanja.
- Spretnosti spremljanja in obračunavanja ogljika v podjetjih.
- Znanje in spretnosti za raziskave in razvoj čiste energije.

Nekatera od teh znanj so zelo specifična in tehnična, nekatera (podjetniška znanja, ozaveščenost o energetske učinkovitosti in učinkoviti rabi virov, komercialna in trženjska znanja) pa bi lahko šteli za medsektorska in bi jih lahko poučevali tudi prek virtualnega portala GREEN VET CHOICES. Za podrobnejši pregled poklicnih trendov na področju zelenih delovnih mest v državah partnericah preberite poglavje o poročilih o nacionalnih raziskavah, ki je na voljo v poročilu o transnacionalni raziskavi GREEN VET Choices.

Podobni trendi in pogoste strategije v partnerskih državah po nenju udeležencev terenske raziskave

V tem poglavju bomo primerjali in analizirali mnenja udeležencev terenske raziskave, zbrana z raziskavami fokusnih skupin, ki so potekale v partnerskih državah.

15

Splošni pregled udeležencev fokusnih skupin

Skupno se je fokusnih skupin v partnerskih državah udeležilo 58 od predvidenih 60 udeležencev.

Polovica od njih (29 od 58) je bilo osebje poklicnega izobraževanja in usposabljanja, preostalih 29 oseb pa so bili učenci.

Glede na spol je bilo 35 udeležencev moških, 23 pa žensk.

O delitvi na sedanje in prihodnje učence ni bilo poročano, saj so nekateri partnerji to omenili, drugi pa tega podatka niso navedli.

Kateri so po vašem mnenju najpomembnejši regionalni/nacionalni okoljski izzivi v vaši državi? Zakaj?

Po mnenju udeležencev fokusnih skupin podnebne spremembe povsod resno vplivajo na ozemlja partnerskih držav. V zadnjih nekaj letih so se temperature dvignile, kar je povzročilo ne le toplejša poletja, temveč tudi toplejše zime in zmanjšanje količine snežnih padavin v večini držav (npr. v Avstriji in severni Italiji), taljenje ledenikov in povzročanje erozije. Višje temperature vplivajo tudi na biotsko raznovrstnost, saj privabljajo tujerodne rastline in živali, ki po drugi strani pogosto ogrožajo avtohtone vrste.

V zadnjih letih so bili opaženi tudi ekstremni vremenski dogodki, npr. močno deževje in toča (zlasti pozimi), ki uničujejo pridelke in zasebno lastnino.

Drugi okoljski izzivi, ki so jih izpostavili udeleženci fokusnih skupin v vseh partnerskih državah, so onesnaženost zraka, onesnaženost vode in odlaganje odpadkov. Onesnaževanje zraka in vode je bilo obravnavano kot bolj nevarno od drugih, saj lahko povzroči zdravstvene težave pri ljudeh ali celo poškoduje ekosisteme.

Treba je omeniti, da ti izzivi ustrezajo izzivom, ki so jih partnerji opredelili v svojih raziskavah.

Nekatere rešitve, ki so jih izpostavili učitelji in učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja z italijanske fokusne skupine za boj proti tem okoljskim izzivom, so naslednje:

- Spodbujanje naložb v podporo proizvodnje obnovljivih energij, od sončne do geotermalne, od vetrne do biomase, od recikliranja odpadkov do hidroelektrarn, ter spodbujanje uporabe novih tehnologij za zajemanje in shranjevanje CO₂.
- Uspešno združevanje okoljske in gospodarske trajnosti.
- Temeljita sprememba kulture in uporaba politične strategije, ki znata združiti okolje in razvoj.
- Zmanjšanje emisij CO₂ za zmanjšanje učinka tople grede z zamenjavo fosilnih goriv z obnovljivimi oblikami energije.

Kaj bi po vašem mnenju pripomoglo k večji odzivnosti sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja na okoljske izzive?

Da bi se ponudba poklicnega izobraževanja in usposabljanja bolj odzivala na okoljske izzive, udeleženci fokusnih skupin iz Italije in Avstrije predlagajo več praktičnih usposabljanj o vprašanih, povezanih s podnebjem, ter več izobraževanja o teh temah na šolski ravni. Udeleženci iz Italije svetujejo oblikovanje aktivnih učnih okolij, ki bi lahko bila koristna za vključevanje učencev poklicnega izobraževanja in usposabljanja z izkušnjami iz resničnega življenja. Poleg tega menijo, da je treba učitelje usposobiti za poučevanje o trajnosti s spodbujanjem sodelovanja in sinergij z lokalno skupnostjo, na primer s sodelovanjem z lokalnimi podjetji in zainteresiranimi stranmi.

16

V Avstriji so udeleženci podali dodatne nasvete, da bi se ponudba poklicnega izobraževanja in usposabljanja bolj odzivala na okoljske izzive, in sicer:

- Razumevanje lokalnih potreb po delovnih mestih, da bi se lahko ustrezno usposabljali strokovnjaki na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja.
- Internalizacija, da bi videli, kaj počnejo druge države.

Udeleženci iz Irske svetujejo naslednje:

- Nadaljnje naložbe v program usposabljanja za zelene veščine, saj je treba ljudi spodbujati in usmerjati, da se odločijo za te tečaje.
- Usposabljanje CPD za učitelje in vodje usposabljanja - dodeljevanje kreditnih točk v okviru sporazumov Croke Park - spodbujanje učiteljev in vodij usposabljanja k izboljšanju njihovih spretnosti in znanja.
- Razširitev pobude Zelena zastava z osnovnih šol na srednje šole in šole FET, da bi mlade spodbudili k nadaljnjim okoljskim projektom in pozitivnemu vedenju.

Udeleženci s Cipra prav tako predlagajo, da se za usposabljanje sodobnih strokovnjakov osredotočimo na posebnosti vsake države in razpoložljivosti panog.

Nazadnje slovenski udeleženci predlagajo uvedbo tem/modulov v zvezi z okoljskimi problemi v izobraževalni sistem. Kakorkoli že, nekateri udeleženci menijo, da so sistemi izobraževanja in usposabljanja v zadnjih letih začeli bolj poudarjati okoljske probleme. Vendar je to odvisno od poklica, za katerega se ljudje usposabljujejo: gradbeniki govorijo o tem, kako pomembno je, da vedo, kam lahko odložijo gradbene odpadke, kako z njimi ravnati, kako jih zmanjšati, zakaj je pomembno, da ne odlagajo odpadkov na črna odlagališča, itd.

Ali so po vašem mnenju obstoječi učni načrti, kvalifikacijski standardi in programi usposabljanja posodobljeni z vidika zelenih veščin / okoljske ozaveščenosti? Kaj bi predlagali, da bi se bolj odzivali na povpraševanje na trgu dela?

Pri tem vprašanju imamo na eni strani mnenje Avstrije, Italije, Portugalske in Slovenije. V Avstriji se udeleženci fokusne skupine strinjajo, da obstoječi učni načrti in programi usposabljanja ter veljavni standardi kvalifikacij za poklicno izobraževanje in usposabljanje niso dovolj posodobljeni. Potreben je premik od tradicionalnih poklicev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju k večji osredotočenosti na poklice na okoljskem področju. Udeleženci tudi menijo, da se dijaki poklicnega

izobraževanja in usposabljanja ne zavedajo dovolj okoljskih vidikov pri morebitnih zelenih poklicih, ki bi jih lahko opravljali.

Udeleženci fokusne skupine menijo, da v Italiji vlada nekakšen nered, saj Italija sledi regionalnim smernicam. Manjka obsežna vizija izobraževalnih tečajev, kvalifikacij in učnih načrtov, udeleženci pa menijo, da bi morali biti programi poklicnega izobraževanja in usposabljanja strukturirani tako, da bi bili privlačnejši na trgu dela. Poleg tega po njihovem mnenju v šolskem sistemu primanjkuje tečajev usposabljanja za poklice okoljskega menedžerja in strokovnjaka za ravnanje z odpadki. Prav tako bi po njihovem mnenju bilo treba gostiti podjetja, ki delujejo v zelenem sektorju, okrepiti dejavnosti učenja z delom, da bi učencem olajšali dostop do zelenih delovnih mest.

Po mnenju udeležencev fokusne skupine s Portugalske je razumevanje potreb trga dela v smislu potrebnih zelenih znanj in spretnosti proces, ki bi se moral začeti na pobudo oblikovalcev politike.

Nenazadnje udeleženci iz Slovenije pogrešajo prenos znanja v vsakdanje življenje in spodbude za uporabo tega znanja. Nekateri udeleženci menijo, da bi moral sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja zagotavljati več tehničnih znanj (ne le teoretičnih) za pridobitev natančnih zelenih znanj. Upoštevati bi bilo treba tudi vrzeli pri pridobivanju pravih zelenih znanj glede na trende zaposlovanja.

Na drugi strani pa sta Irska in Ciper. Udeleženci s Cipra in Irske so namreč poročali, da so obstoječi učni načrti, kvalifikacijski standardi in programi usposabljanja v veliki meri posodobljeni: na Irskem so bili razviti v posvetovanju z industrijo, zato odražajo spretnosti, ki so potrebne na trgu dela. Po mnenju udeležencev fokusne skupine s Cipra je ustrezna ocena povpraševanja na trgu dela v smislu zahtevanih zelenih znanj in spretnosti bistvena za boljšo povezavo z učnimi načrti, kvalifikacijskimi standardi in programi usposabljanja.

Zaključimo lahko, da je v vseh partnerskih državah glavna ideja udeležencev fokusnih skupin, da je treba pri oblikovanju programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja bolj upoštevati potrebe trga dela v smislu novih zahtevanih zelenih in okoljskih znanj, da bi se ustrezno odzvali na zahteve trga dela ter na izzive ekološkega in digitalnega prehoda, ki ga izvajajo vse države članice EU. Vendar bi bilo treba tečaje poklicnega izobraževanja in usposabljanja razviti na sistemski ravni, pri čemer bi bilo treba vključiti različne industrije/podjetja/zainteresirane strani in se z njimi posvetovati.

Ali menite, da obstoječi regionalni/nacionalni sistemi informiranja, svetovanja in usmerjanja zagotavljajo dovolj informacij, da bi potencialne učence pritegnili k zelenim poklicnim priložnostim?

Udeleženci fokusnih skupin iz vseh partnerskih držav menijo, da obstoječi regionalni/nacionalni sistemi informiranja, svetovanja in usmerjanja ne zagotavljajo dovolj informacij, ki bi potencialne učence pritegnile k zelenim poklicnim priložnostim. V nekaterih partnerskih državah se tečaji poklicnega izobraževanja in usposabljanja obravnavajo kot slabši v primerjavi z univerzitetnimi tečaji, v drugih državah, kot je Italija, pa se temu predmetu, zlasti med mladimi, ne pripisuje takega pomena, kot bi se mu moral. Za dodaten vpogled v odgovore udeležencev iz partnerskih držav na to vprašanje preberite celotno poročilo o mednarodni raziskavi GREEN VET Choices.

"Orodja" za pritegnitev večih učencev v zelene poklice poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki so jih predlagali udeleženci fokusnih skupin, povzemamo v naslednjih treh glavnih kategorijah:

- Kampanje v različnih medijih, družbenih medijih in novih digitalnih platformah.
- Seminarji/prireditve v živo o zelenih spretnostih in priložnostih za zeleno poklicno izobraževanje in usposabljanje.
- Sodelovanje in mreženje z zelenimi panogami (srečanja, delovne prakse, poti usposabljanja itd.).

Naslednja vprašanja so bila naslovljena na izobraževalne delavce poklicnega izobraževanja in usposabljanja

Ali menite, da imate kot izvajalec usposabljanja v poklicnem izobraževanju in usposabljanju dovolj znanja/ strokovnega znanja o zelenih vprašanjih, da bi svojim učencem zagotovili te spretnosti? Za katero področje/temo se počutite bolj kompetentni? Na katerem področju menite, da potrebujete dodatno usposabljanje?

Na vprašanje učiteljem poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ali menijo, da imajo dovolj znanja in izkušenj o zelenih vprašanjih, ki bi jih lahko posredovali svojim učencem, so podali naslednje glavne odgovore:

Avstrijski učitelji poklicnega izobraževanja in usposabljanja so prepričani, da lahko svojim učencem že zdaj posredujejo splošno predstavo o varstvu okolja in okolju prijaznih ukrepih, kot je recikliranje. Prav tako so precej prepričani, da dobro poznajo okoljske vidike na svojem strokovnem področju. Kljub temu si želijo več prispevkov in bolj utemeljenega osnovnega znanja o okoljskih temah - zlasti o prihodnjih trendih in razvoju v zelenem sektorju z vidika sodobnih delovnih mest in novo ustvarjenih strokovnih področij in položajev.

Učitelji poklicnega izobraževanja in usposabljanja na Cipru menijo, da potrebujejo širše usposabljanje o okoljskih vprašanjih in mehkih veščinah.

Irski udeleženci pravijo, da potrebujejo bolj specifična zelena znanja, kot so varstvo okolja, biotska raznovrstnost, ravnanje z odpadki, znanje o zelenih tehnologijah (kot so obnovljivi viri energije), čiščenje odpadnih voda itd.

Italijanski učitelji poklicnega izobraževanja in usposabljanja poudarjajo tudi pomen stalnega usposabljanja in posodabljanja z razvojem tehnologij.

Vsi učitelji poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki so sodelovali v fokusni skupini na Portugalskem, menijo, da morajo bolje razumeti trenutni scenarij s konkretnimi podatki in več informacijami o izgubi biotske raznovrstnosti in obsežnem vplivu človeka na raven naravnih ekosistemov.

Večina strokovnjakov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključenih v slovensko fokusno skupino, se izobražuje na področju gradbeništva, gospodarstva in prometa, zato so usposobljeni za rabo energije in ravnanje z odpadki. Vendar so poudarili, da bi potrebovali dodatno usposabljanje,

na primer na področju upravljanja ekosistemov, okoljske politike, trajnostne mode, preprečevanja onesnaževanja površinskih voda in biotske raznovrstnosti/biologije.

Na koncu te analize lahko z gotovostjo trdimo, da ima večina učiteljev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki so se udeležili fokusnih skupin v partnerskih državah, osnovna zelena znanja, vendar bi radi pridobili dodatna znanja, da bi lahko učencem poklicnega izobraževanja in usposabljanja posredovali posebna zelena znanja.

Kaj menite, da bi vam pomagalo pri oblikovanju in izvajanju programa usposabljanja, ki se ukvarja z okoljsko ozaveščenostjo / okoljskimi vprašanji?

Glavni dejavniki, ki so jih opredelili izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja iz partnerskih držav za oblikovanje in izvajanje programa usposabljanja, ki se ukvarja z okoljsko ozaveščenostjo / okoljskimi vprašanji, so naslednji:

- Stalno strokovno usposabljanje učiteljev in vodij usposabljanja za poklicno izobraževanje in usposabljanje
- Razpoložljivost visokokakovostnega učnega gradiva
- Interdisciplinarne in usklajene poti usposabljanja v sodelovanju z zelenimi strokovnjaki, zelenimi podjetji in zelenimi industrijami (srečanja, praktične delavnice, izkušnje WBL, delovne prakse itd.)
- Razpoložljivost ustrezne opreme (s spodbudami ali brezplačno za centre poklicnega izobraževanja in usposabljanja).

Ali ste kdaj sodelovali z zelenimi podjetniki/zeleno industrijo ali jih vključili v svoj program usposabljanja (npr. z možnostjo učenja na delovnem mestu)?

Po eni strani v Avstriji zaradi dualnega sistema obstaja močna povezava in dobro mreženje med šolami poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter vajeniškimi podjetji, vendar bi se po mnenju avstrijskih učiteljev poklicnega izobraževanja in usposabljanja lahko bolj osredotočili na mreženje v zvezi z okoljskimi temami.

Podobno je tudi v Italiji, ker se po mnenju izobraževalcev na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki so sodelovali v fokusni skupini, saj se sistem usposabljanja še ni sposoben konkretno, hitro in učinkovito odzvati na to potrebo po inovativnih spretnostih. Najboljši odgovor je mreženje, vendar so potrebna ustrezna znanja in spretnosti, ki jih mora razviti izobraževalni sistem. Na splošno obstaja nekakšno povezovanje med centri za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter podjetji, vendar bi ga bilo treba okrepiti za pridobivanje teh novih zahtevanih zelenih spretnosti.

Po drugi strani pa izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja s Cipra in Irske izjavljajo, da v svojih programih poklicnega izobraževanja in usposabljanja še nikoli niso sodelovali z zelenimi podjetji in industrijo, prav tako kot večina izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja iz Slovenije. Le eden od slovenskih izobraževalcev je izjavil, da je sodeloval s podjetji, ki se ukvarjajo s

predelavo, recikliranjem gradbenih odpadnih materialov in podjetji, ki se ukvarjajo s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov energije.

Na podlagi odgovorov, zbranih na to vprašanje, lahko sklenemo, da je treba v vseh partnerskih državah okrepiti povezovanje z zelenimi podjetji in panogami, da bi oblikovali in izvajali učinkovito pot usposabljanja, ki bi temeljila na pridobivanju zelenih znanj in spretnosti ter vseh znanj in spretnosti, potrebnih za digitalni in ekološki prehod.

Naslednja vprašanja so bila samo naslovljena na učence

Ali menite, da imate kot učenec poklicnega izobraževanja in usposabljanja dovolj znanja in izkušenj o zelenih vprašanjih in okoljski ozaveščenosti?

V Avstriji učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter bodoči učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja trdijo, da imajo visoko raven osnovnega znanja o okoljski ozaveščenosti, kot so splošno ravnanje z odpadki in recikliranje, možnosti varčevanja z energijo v hiši in pomen neokrnjene narave. Vendar pa po njihovem mnenju pogosto manjka poglobljeno znanje o teh temah in, kar je še pomembneje, poglobljeno znanje o okolju prijaznih ukrepih na delovnem mestu.

Učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja iz Cipra, Italije in Slovenije prav tako menijo, da imajo nekaj splošnega znanja, vendar potrebujejo poglobljeno znanje in več tehničnih spretnosti o zelenih vprašanjih.

Sodelujoči učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja iz Avstrije in zlasti bodoči Avstrijski učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja so se ponovno pritoževali nad dejstvom, da je na voljo malo informacij o trendnih, zelenih priložnostih za zaposlitev v prihodnosti. Enako so poročali italijanski udeleženci izobraževanja in usposabljanja v poklicnem izobraževanju, ki so sodelovali v fokusni skupini v Italiji.

Medtem ko učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja iz Avstrije, Cipra, Italije in Slovenije menijo, da imajo splošno znanje o okoljski ozaveščenosti, so se vsi učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja iz Irske strinjali, da teh spretnosti nimajo. V njihovem poklicnem izobraževanju zelene veščine niso uporabljene, zato bi si želeli, da bi jim bilo v programih usposabljanja zagotovljeno splošno razumevanje okoljskih vprašanj.

Na koncu je pomembno poudariti, da tudi učenci iz Slovenije menijo, da je uporaba kritičnega mišljenja bistvena pri usposabljanju za zelena delovna mesta, saj morajo imeti ljudje spretnosti za prepoznavanje napačnih in pravih načinov, kako nekaj storiti, ter spretnosti za iskanje natančnih rešitev za določene okoljske probleme. Med veččinami, ki so jih omenili, ko so govorili o temah, za katere menijo, da potrebujejo dodatno usposabljanje, so tudi obvladovanje tveganj, presoja vplivov na okolje in krožno gospodarstvo.

Kaj so po vašem mnenju zelena delovna mesta in znanja, kako vplivajo na sedanje poklice in kako lahko prispevajo k okolju prijaznejšemu in sodobnejšemu gospodarstvu?

Če povzamemo odgovore udeležencev izobraževanja in usposabljanja, ki so se udeležili fokusnih skupin v vseh partnerskih državah, lahko ugotovimo, da so po mnenju udeležencev terenske raziskave GREEN VET CHOICES zelene spretnosti tiste, ki vključujejo odnos osebe, da si vedno prizadeva za "varčevanje z energijo" in poskuša podjetje, dejavnost, industrijo itd. narediti ekološko in trajnostno. Lahko jih razumemo tudi kot okoljsko ozaveščenost (npr. znanje o tem, kako ločevati odpadke ali kako varčevati z energijo v hiši) in znanje o tem, kako izvajati pozitivne podnebne ukrepe.

Po mnenju udeležencev terenske raziskave so zelena delovna mesta tista, ki so namenjena varovanju in spodbujanju okolja ali tista, ki ves čas upoštevajo svoj vpliv na zdravje planeta in si ga prizadevajo čim bolj zmanjšati. Zelena delovna mesta so torej tisti poklici, pri katerih si prizadevajo za varovanje okolja in planeta z zmanjševanjem odpadkov in onesnaževanja. Pomembno se je zavedati, da lahko nekateri obstoječi poklici postanejo bolj zeleni. Pravzaprav večina poklicev danes kaže premik k "bolj zelenemu" pristopu v svojih politikah, tudi če tradicionalno ne gre za zeleno dejavnost.

Udeleženci so našli številna poklicna področja, ki spadajo v to kategorijo: vse, kar je povezano z obnovljivimi viri energije, strokovno ravnanje z odpadki, oblikovanje izdelkov in embalaže, vrtnarjenje in urejanje pokrajine, eko turizem itd.

Učenci s Portugalske pravijo, da mora imeti oseba ne glede na to, na kakšnem položaju je, spretnosti in znanje, da se zaveda vpliva, ki ga imajo njena dejanja na okolje.

Katera so po vašem mnenju najbolj iskana zelena delovna mesta v vaši regiji/državi?

Odgovori na to vprašanje so si med partnerskimi državami zelo podobni. Zato domnevamo, da je veliko novih potencialnih zelenih poklicev in priložnosti, ki se razvijajo po vsej EU, institucije poklicnega izobraževanja in usposabljanja pa bi morale več pozornosti nameniti oblikovanju ponudbe usposabljanja, ki bi lahko zagotovila ustrezne poti usposabljanja v teh sektorjih, da bi se odzvale na potrebe trga dela.

Po naštevanju različnih zelenih poklicev smo učence poklicnega izobraževanja in usposabljanja vprašali tudi, ali vedo, kako in s kom lahko stopijo v stik, da bi se odločili za eno od teh zelenih poklicnih poti. Svetujemo vam, da preverite ustrezno poročilo o nacionalni raziskavi, da pridobite informacije o odgovorih, ki so jih podali udeleženci v partnerskih državah.

Spretnosti za usposabljanje na virtualnem učnem portalu GREEN VET Choices

Cilj partnerstva GREEN VET Choices je razviti učni portal (R2), na katerem se bodo učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja usposabljali za zelene, mehke in digitalne spretnosti, koristne za bolj zeleni prehod in bolj trajnostno gospodarstvo.

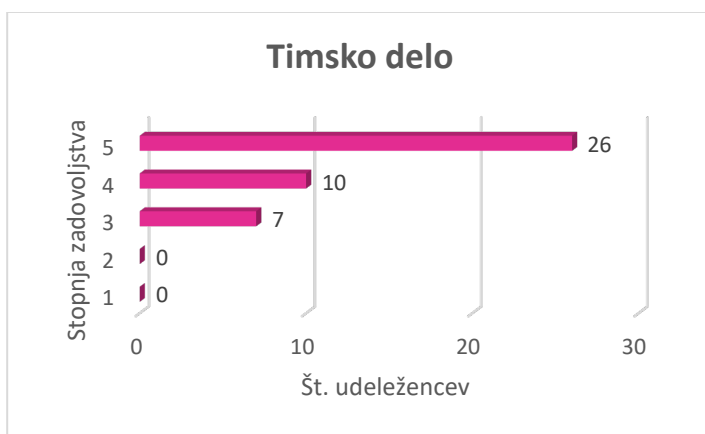
Zato je bilo eno od zadnjih dveh vprašanj terenske ankete namenjeno ugotavljanju, ali so sploh izvajalci poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter učenci zadovoljni s spretnostmi, ki jih pridobivajo v svojih institucijah poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

V tej raziskavi je sodelovalo 43 anketirancev: 5 iz Avstrije, 5 iz Cipra, 6 iz Irske, 10 iz Italije, 11 iz Portugalske in 6 iz Slovenije. Avstrija, Ciper in Slovenija so imeli na voljo samo odgovore svojih udeležencev poklicnega izobraževanja in usposabljanja, Italija, Portugalska in Irska pa odgovore vseh udeležencev, ki so sodelovali v fokusnih skupinah.

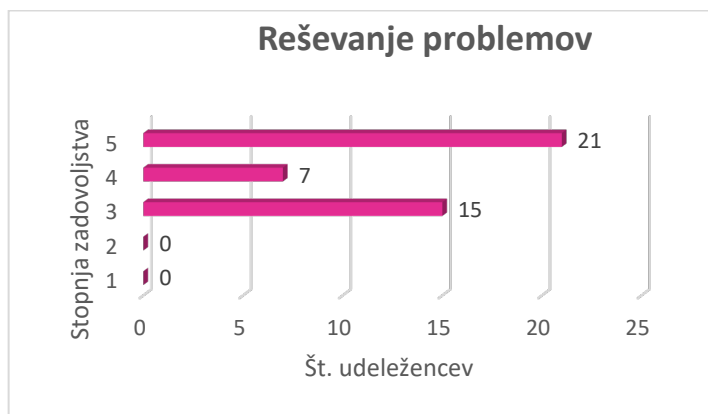
Udeleženci so morali svojo stopnjo zadovoljstva oceniti na lestvici od 1 do 5, pri čemer je 1 pomenilo "nisem zadovoljen", 5 pa "zelo zadovoljen".

Glede na ugotovitve tega vprašanja so udeleženci na splošno zadovoljni z usposabljanjem, ki so ga opravili na področju naslednjih veščin: timsko delo, reševanje problemov, računska pismenost, računalniška pismenost, urejanje besedil, spletna komunikacija in raziskovanje, zavest o recikliranju ter poraba in zavest o vodi.

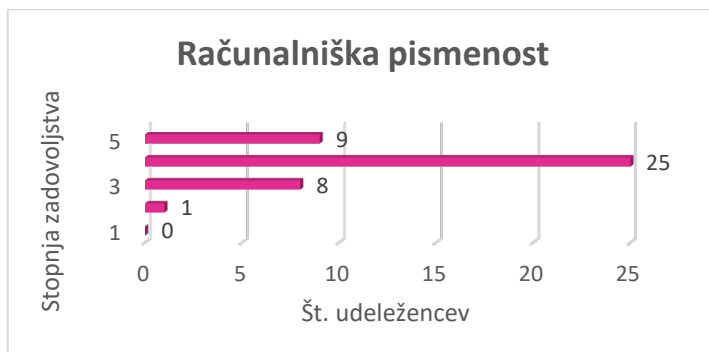
Kot je razvidno iz spodnjih grafov:

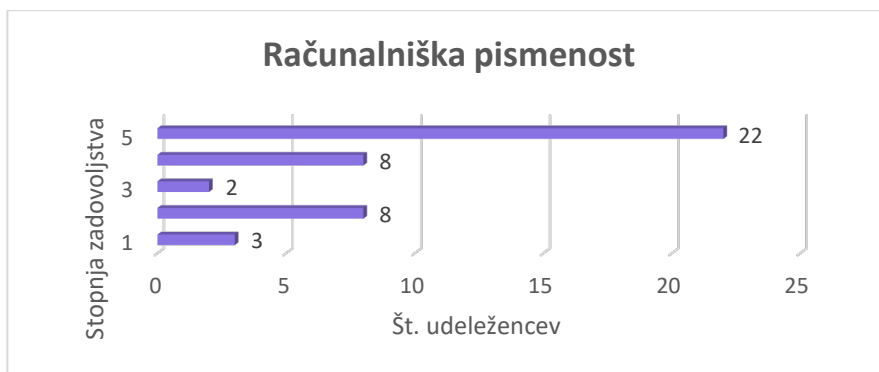
Slika 1: 26 udeležencev je zelo zadovoljnih (ocena 5 na lestvici), 10 udeležencev pa je zadovoljnih (ocena 4 na lestvici) z opravljenim usposabljanjem o timskem delu.

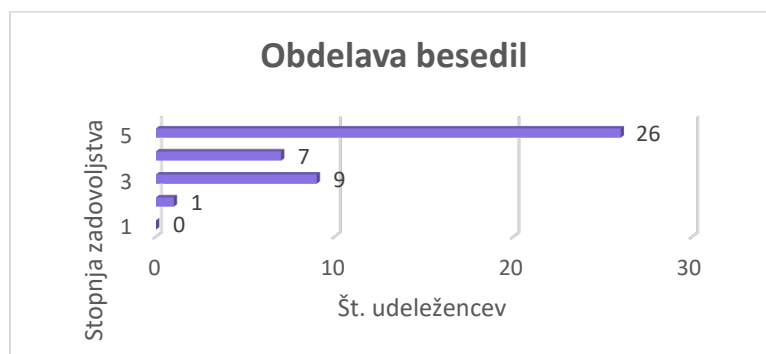
Slika 2: 21 udeležencev je zelo zadovoljnih (5th stopen na lestvici), 7 udeležencev je zadovoljnih (4th stopen na lestvici) in 15 udeležencev je nevtralnih glede opravljenega usposabljanja o reševanju problemov

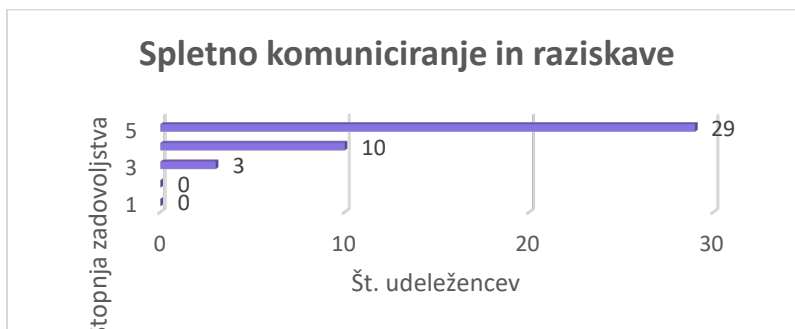
Slika 3: 25 udeležencev je zadovoljnih (ocena 4 na lestvici) in 9 udeležencev je zelo zadovoljnih (ocena 5 na lestvici) z opravljenim usposabljanjem o računanju.

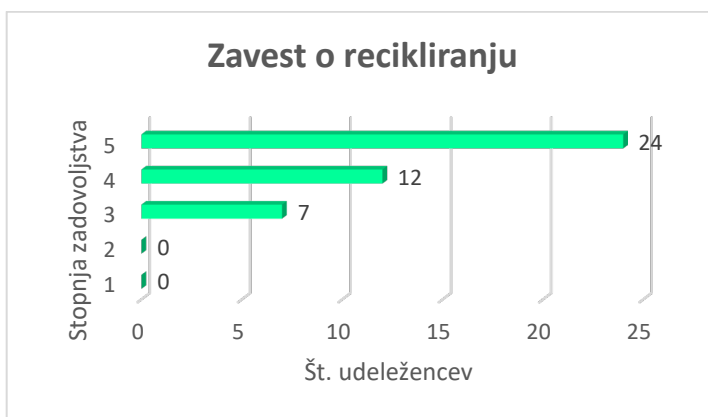
Slika 4: 22 udeležencev je zelo zadovoljnih (ocena 5 na lestvici), 8 udeležencev pa je zadovoljnih (ocena 4 na lestvici) z opravljenim usposabljanjem o računalniški pismenosti.

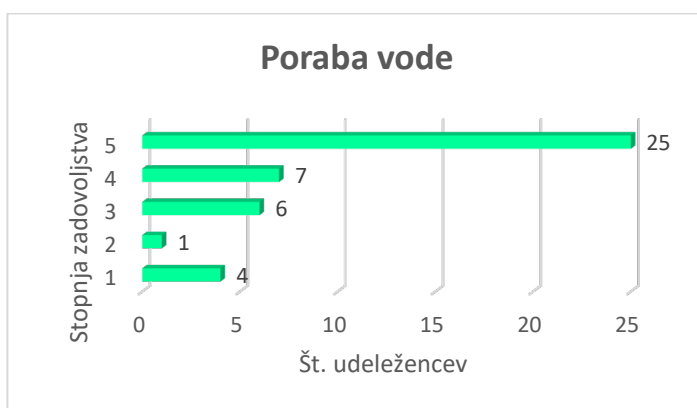
Slika 5: 26 udeležencev je zelo zadovoljnih (ocena 5 na lestvici) in 7 udeležencev je zadovoljnih (ocena 4 na lestvici) z opravljenim usposabljanjem o obdelavi besedil.

Slika 6: 29 udeležencev je zelo zadovoljnih (ocena 5 na lestvici) in 10 udeležencev je zadovoljnih (ocena 4 na lestvici) z opravljenim usposabljanjem o spletnem komuniciranju in raziskovanju.

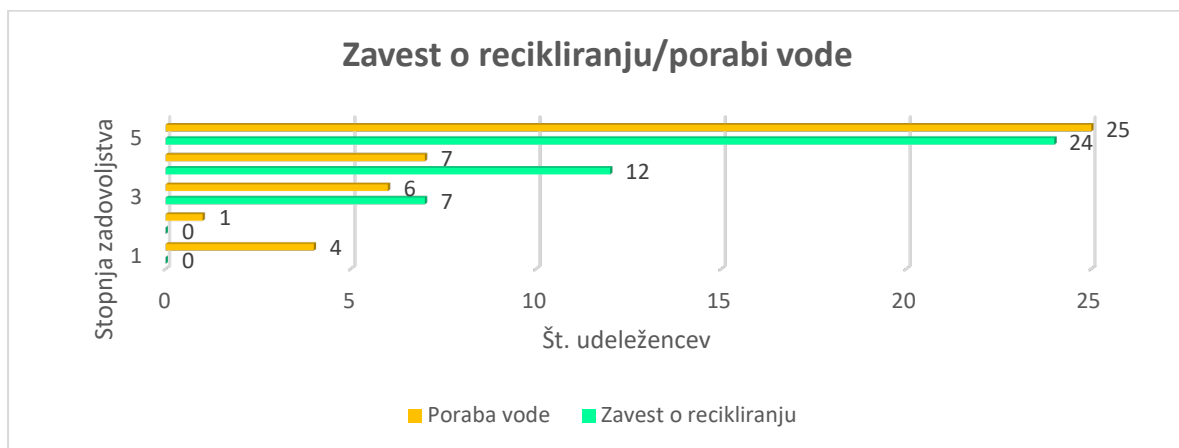

Slika 7: 24 udeležencev je zelo zadovoljnih (ocena 5 na lestvici), 12 udeležencev pa je zadovoljnih (ocena 4 na lestvici) s prejetim usposabljanjem o zavesti o recikliranju.

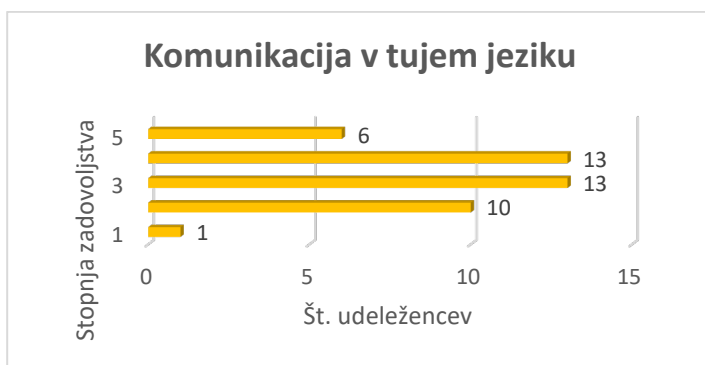
Slika 8: 25 udeležencev je zelo zadovoljnih (ocena 5th na lestvici) in 7 udeležencev je zadovoljnih (ocena 4th na lestvici) z opravljenim usposabljanjem o porabi vode in zavesti.

Zanimivo je opaziti, da so udeleženci zadovoljni z usposabljanjem o treh digitalnih veščinah, tj. računalniška pismenost, obdelava besedil ter spletno komuniciranje in raziskovanje, ki so danes zelo pomembne osnovne veščine IT.

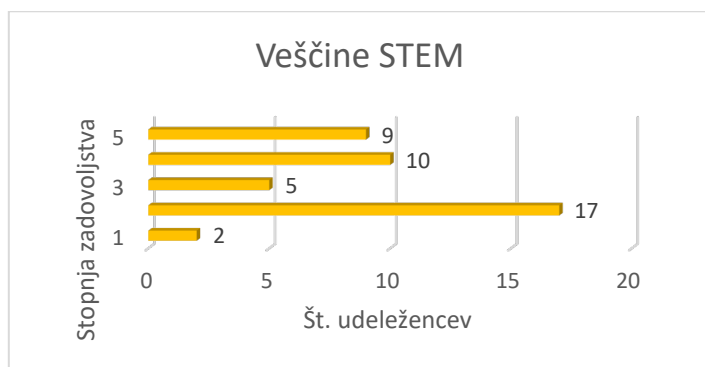

Slika 9: Osebe, ki so na splošno zadovoljne z usposabljanjem o zavesti o recikliranju (36 oseb), presega splošno zadovoljstvo oseb, ki so zadovoljne z usposabljanjem o porabi vode in njeni zavesti (32 oseb).

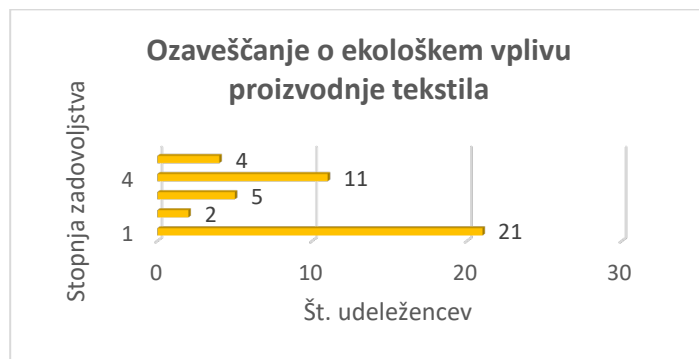
Po drugi strani pa je iz spodnjih grafov razvidno, da so udeleženci na splošno manj zadovoljni z opravljenim usposabljanjem na področju naslednjih spretnosti:

Slika 10: Sporazumevanje v tujem jeziku

Slika 11: Znanja STEM (Science, Technology, Engineering, Math)

Slika 12: Ozaveščenost o ekološkem vplivu proizvodnje tekstilnih materialov.

Predvidevamo, da bi bilo v virtualnem učnem portalu GREEN VET Choices pomembno, da bi se osredotočili tudi na te veščine, za katere udeleženci menijo, da so bili doslej manj usposobljeni.

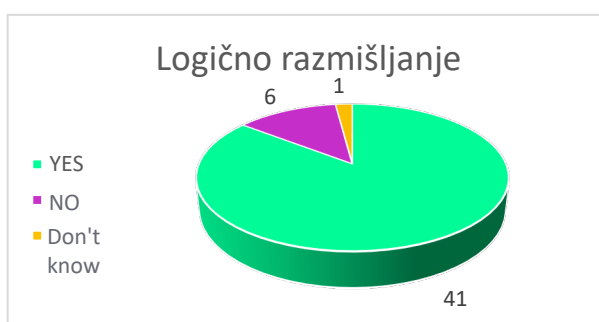
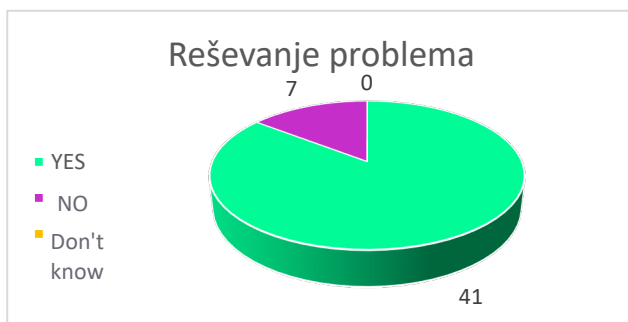
V zadnjem vprašanju smo udeležence vprašali, ali želijo, da se na virtualnem učnem portalu GREEN VET Choices usposablja za eno ali več zelenih, mehkih in digitalnih veščin, ki jih je izbralo partnerstvo.

Udeleženci so morali povedati, ali bi se radi udeležili usposabljanja za določeno spretnost z "da", "ne" ali "ne vem".

V tej raziskavi je sodelovalo 48 anketirancev: 5 iz Avstrije, 5 iz Cipra, 6 iz Irske, 10 iz Italije, 11 iz Portugalske in 11 iz Slovenije. Tokrat so v Sloveniji na vprašanje odgovorili tako učitelji poklicnega izobraževanja in usposabljanja kot tudi učenci poklicnega izobraževanja in usposabljanja (11 udeležencev namesto samo 6 učencev, ki so se udeležili fokusne skupine kot pri prejšnjem vprašanju).

Glede na ugotovitve te ankete bi se udeleženci želeli usposabljati za naslednje veščine: reševanje problemov, logično razmišljanje, prilagodljivost, fleksibilnost, sprejemanje odločitev, varno obdelavo informacij, okoljski odtis, zavedanje o ekološkem vplivu proizvodnje tekstilnih materialov, kritično vedenje potrošnikov (živila/hrana/oblačila ...), poraba vode in zavest.

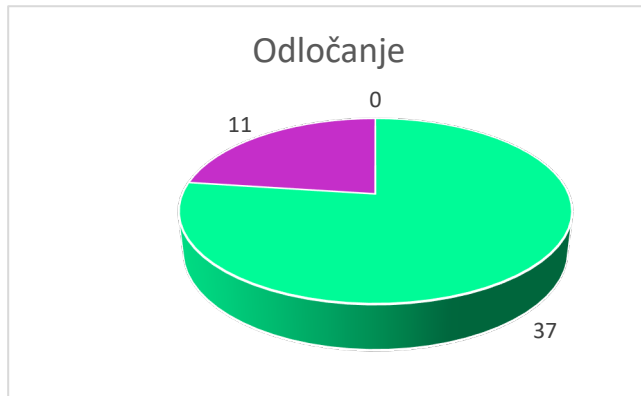
Med mehкими veščinami so najbolj zahtevane reševanje problemov in logično razmišljanje (po 41 da)

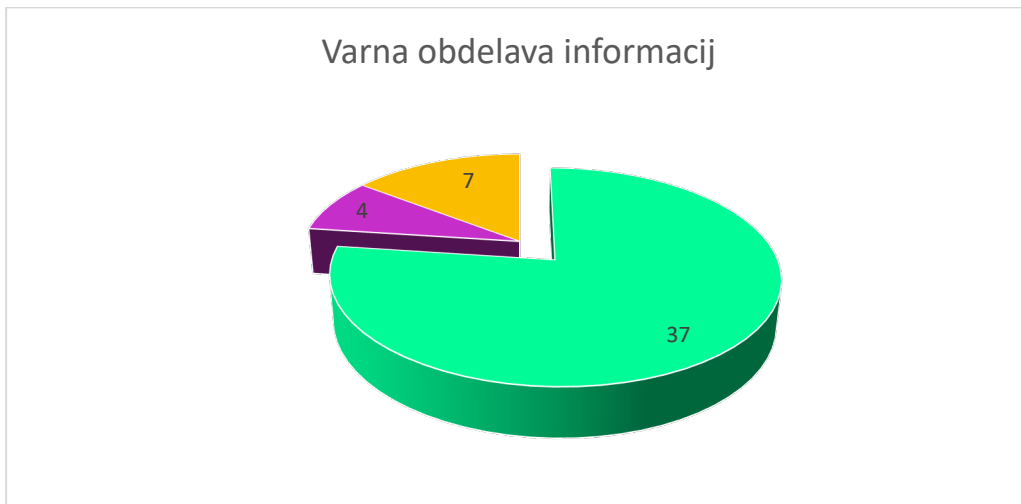
sledi prilagodljivost (z 38 da)

ter s prilagodljivostjo in sprejemanjem odločitev (oba s 37 da).

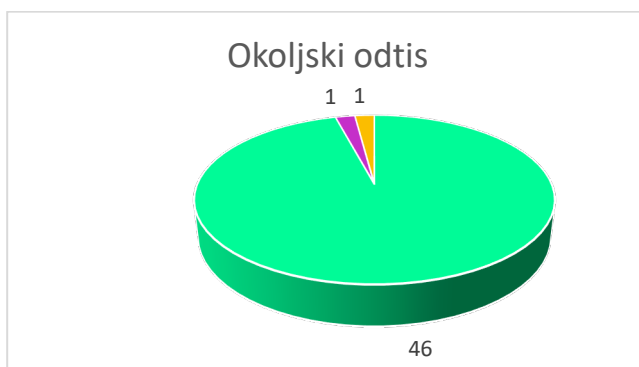

Med digitalnimi veščinami je najbolj zahtevana varna obdelava informacij, ki je prejela 37 "da".

Slika 16: Med digitalnimi veščinami je najbolj zahtevana varna obdelava informacij, ki je prejela 37 glasov z da, 4 z ne in 7 glasov z ne vem.

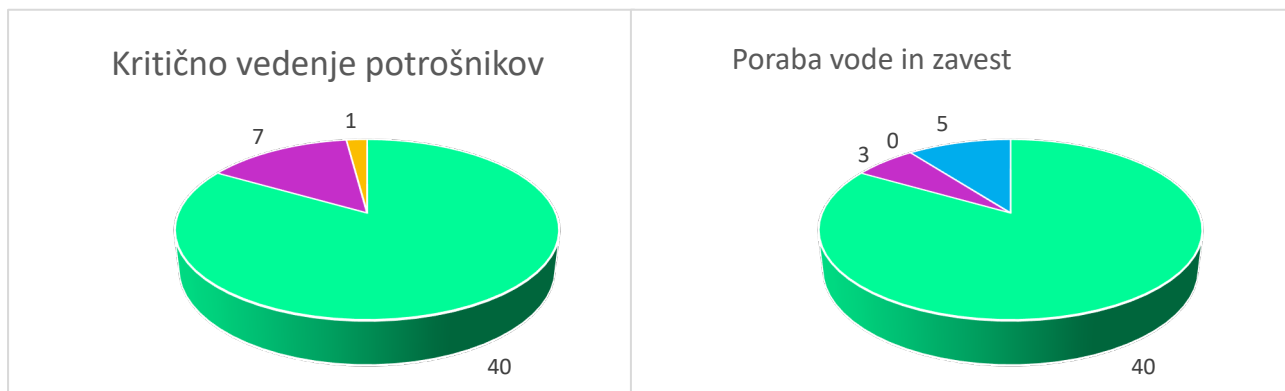
Pri zelenih veščinah lahko opazimo, da so v primerjavi z mehкими in digitalnimi veščinami najbolj iskane glede na skupno število udeležencev, ki menijo, da se morajo o njih usposablјati.

Slika 17: Okoljski odtis je prejel 46 pritrdilnih odgovorov, 1 ne ter 1 ne vem.

Slika 18: Sledi ozaveščenost o ekološkem vplivu proizvodnje tekstilnih materialov (z 42 da, 2 ne in 4 ne vem)

Slika 19 Slika 20: in po kritičnem vedenju potrošnikov (živila/hrana/oblačila ...) ter porabi vode in zavesti (oboje s 40 da).

Omeniti je potrebno, da je bilo zavedanje o ekološkem vplivu proizvodnje tekstilnih materialov opredeljeno kot večšina, za katero udeleženci menijo, da v njihovi instituciji poklicnega izobraževanja in usposabljanja niso bili dovolj usposobljeni, in kot večšina, za katero bi se želeli usposobiti na virtualnem učnem portalu GREEN VET Choices.

Za konec naj povem, da se rezultati zadnjih dveh vprašanj terenske raziskave zdijo zelo koristni za našo študijo. Vprašanji kažeta, da bi moral virtualni učni portal GREEN VET Choices, ki ga bo pripravilo partnerstvo v okviru projekta št. 2, učencem poklicnega izobraževanja in usposabljanja omogočiti usposabljanje za pridobitev naslednjih spretnosti:

- ❖ Reševanje problemov
- ❖ Logično razmišljanje
- ❖ Prilagodljivost
- ❖ Prilagodljivost

- ❖ Sprejemanje odločitev
- ❖ Varna obdelava informacij.
- ❖ Okoljski odtis
- ❖ Ozaveščenost o ekološkem vplivu proizvodnje tekstilnih materialov.
- ❖ Kritično vedenje potrošnikov (živila/prehrana/oblačila...)
- ❖ Poraba vode in zavest.

Sklepi

Na podlagi poročila o mednarodni raziskavi Green VET Choices je partnerstvo analiziralo nacionalna okoljska vprašanja, znanja in spretnosti, ki so potrebna za prispevanje k ogljično nevtralni prihodnosti, ter ozaveščenosti o zelenih poklicih poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter okoljskih temah.

Glede na te ugotovitve je jasno, da bi se morali bolj osredotočiti na okoljsko izobraževanje in povečati število zelenih poklicnih priložnosti, čeprav v nekaterih partnerskih državah že obstajajo projekti, izobraževalni moduli in izkušnje z zelenim izobraževanjem, ki kažejo, da je v zadnjih letih zanimanje za to področje po vsej EU vedno večje. Na splošno se zdi, da se dijaki poklicnega izobraževanja in usposabljanja ne zavedajo dovolj okoljskih vidikov morebitnih zelenih poklicev, ki bi jih lahko opravljali. Zato bi bilo treba programe poklicnega izobraževanja in usposabljanja strukturirati in izvajati tako, da bi bili privlačnejši na trgu dela.

Najprej bi morali obstoječi regionalni/nacionalni sistemi informiranja, svetovanja in usmerjanja zagotoviti informacije, ki bi potencialne učence pritegnile k zelenim poklicnim priložnostim, na primer s pomočjo:

- Kampanje v različnih medijih, družbenih medijih in novih digitalnih platformah.
- Seminarji/prireditve v živo o zelenih spretnostih in priložnostih za zeleno poklicno izobraževanje in usposabljanje.
- Sodelovanje in mreženje z zelenimi panogami (srečanja, delovne prakse, poti usposabljanja itd.).

V zvezi s tem je potrebno omeniti, da je eden od ciljev virtualnega portala Green VET Choices Virtual Portal zagotoviti informacije o zeleni poklicni poti prek digitalnega pripovedovanja zgodb in tako odgovoriti na pomanjkanje informacij o zelenih poklicnih priložnostih v poklicnem izobraževanju in usposabljanju za potencialne udeležence poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Še en element, ki bi ga morale institucije poklicnega izobraževanja in usposabljanja, predvsem pa nosilci odločanja,

upoštevati že od samega začetka, je razumevanje lokalnega povpraševanja po zelenih poklicih, da bi lahko načrtovali ustrezne programe poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter ustrezno usposabljali nove zelene strokovnjake. Zato je treba programe poklicnega izobraževanja in usposabljanja razvijati na sistemski ravni, pri čemer je treba vključiti različne panoge, podjetja in zainteresirane strani in se z njimi posvetovati.

Da bi se ponudba poklicnega izobraževanja in usposabljanja bolje odzivala na okoljske izzive, bi morale institucije poklicnega izobraževanja in usposabljanja ponuditi več praktičnih usposabljanj o okoljskih izzivih, kot so na primer delavnice o okoljskem izobraževanju in/ali trajnostnem razvoju, srečanja z zelenimi industrijami oziroma podjetniki, učenje na delovnem mestu v zelenih podjetjih itd. Na ta način bo mogoče vključiti učence poklicnega izobraževanja in usposabljanja z izkušnjami iz resničnega življenja. Poleg tega je nujno, da so izvajalci/učitelji poklicnega izobraževanja in usposabljanja usposobljeni za poučevanje okoljskih predmetov in pripravljeni spodbujati sodelovanje in doseganje sinergije z lokalnimi podjetji in zainteresiranimi stranmi. Sodelovanje z zeleno industrijo, podjetniki in zainteresiranimi stranmi je bilo ponovno izpostavljeno kot ključni dejavnik za spodbujanje okoljske ozaveščenosti in zelenih poklicev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju. Zaključimo lahko, da je pridobivanje potrebnega znanja in spretnosti za zaposlovanje več oseb v zelenih poklicih nujen predpogoj za doseganje cilja prehoda na bolj zeleno, digitalno in odporno gospodarstvo po vsej EU. Prav tako je pomembno, da osebe, ki so že zaposlene, nenehno nadgrajujejo in izboljšujejo mehke in trde veščine, potrebne v teh poklicih, da se okrepi predvideni ekološki in digitalni prehod. Ta opredeljena zelena znanja in spretnosti so nova znanja in spretnosti, ki se nanašajo na nove zelene tehnologije, okoljsko zakonodajo in digitalna znanja in spretnosti, ki zahtevajo visoko stopnjo specializacije. Zdi se, da so digitalne spretnosti prav tako temeljnega pomena, kot je poudarjeno v akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje za obdobje 2021-2027.

Če povzamemo, so cilji projekta dobro ustrezali dejanskim potrebam, kar je bilo poudarjeno tudi v poročilu o mednarodni raziskavi. Zato se bodo njegovi rezultati upoštevali pri razvoju virtualnega portala Green VET Choices.

